

Trafiksäkerhet och din hälsa (läs igenom texten innan du besvarar frågorna i blanketten)

Enligt 3 kap. 2 § i körkortslagen (1998:488) får körkortstillstånd meddelas endast för den som med hänsyn till sina personliga och medicinska förhållanden kan anses lämplig som förare av ett körkortspliktigt fordon.

Detta betyder att det ställs höga krav på den som vill köra ett motorfordon. De krav samhället ställer på dig som motorfordonsförare är egentligen ganska självklara. Du måste ta ansvar i trafiken och följa de regler och föreskrifter som finns. Du får inte ha någon sjukdom som påverkar, eller kan påverka, din körning på ett negativt och trafikfarligt sätt. Nedan redogörs för de krav som ställs och även om varför kraven finns. Om du har frågor, eller vill ta del av de fullständiga bestämmelserna i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.

Följande medicinska krav gäller för:

- Innehav av behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE eller traktorkort.
- Förlängning av behörigheterna C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE för den som ansöker om förlängning med hälsodeklaration.

Synfunktioner

Att du ska ha tillfredsställande syn är en självklarhet. Därför måste du bifoga ett intyg om synprovning när du ansöker om körkortstillstånd. Ett sådant intyg kan du få av till exempel legitimerad läkare, legitimerad optiker eller på en trafikskola. När du ser med båda ögonen måste du ha minst 0,5 i synskärpa, med eller utan glasögon eller kontaktlinser. Även om du bara har syn på ett öga är det tillräckligt att synskärpan är minst 0,5 med eller utan korrektion. Synfältet ska vid seende med båda ögonen samtidigt ha en horisontell utsträckning av minst 120° varav minst 50° åt vardera sidan från synfältets centrum, och i detta område ha en vertikal utsträckning av minst 20° uppåt och minst 20° nedåt. Om du är totalt nattblind får du inte ha körkort. Dubbelseende är tillåtet om det bara märks när man tittar långt åt sidorna, långt uppåt eller långt nedåt (utanför 30°). Färgblindhet utgör inte hinder för innehav av någon körkortsbehörighet. Vissa ögonsjukdomar kräver intyg som har utfärdats av läkare med specialistkompetens.

Hörsel och balanssinne

Om du på grund av öronsjukdom har yrsel eller balansrubbing måste du ha ett intyg från läkare med specialistkompetens inom området. Av intyget måste framgå att det inte finns någon risk för överraskande anfall av balansrubbing eller trafikfarlig yrsel. Nedsatt hörsel eller dövhet utgör inte något hinder.

Rörelseförmåga

Vissa personer har från födseln, genom olycka eller sjukdom någon form av nedsatt rörelseförmåga. Du kan till exempel få ha körkort trots din funktionsnedsättning om du kan köra fordonet på ett trafiksäkert sätt. Om ditt rörelsehinder väsentligt påverkar körförmågan ska fordonet utrustas med tekniska anordningar som kompenserar detta. Transportstyrelsen kan i så fall begränsa ditt körkort till att bara gälla en viss typ av fordon eller fordon med viss teknisk utrustning. Om du har en sjukdom som i framtiden kan komma att innebära nedsatt rörelseförmåga kan din fortsatta rätt att ha körkort komma att omprövas.

Diabetes

Diabetes som är välreglerad utgör inget hinder för körkort. Det är framför allt risken att bli medvetlös på grund av för lågt blodsocker som innebär en trafikfara. Om du har haft fler än en allvarlig hypoglykemi under det senaste året som krävt hjälp av annan för att hävas, får du inte ha körkort. Transportstyrelsen kan besluta att du med jämna mellanrum ska lämna in läkarintyg.

Epilepsi

Vid diagnosen epilepsi krävs i regel att du inte har haft något anfall det senaste året. Du får inte heller ha körkort om resultatet av EEG-undersökning innebär att det finns en påtaglig risk för anfall. Intyg krävs av läkare med specialistkompetens inom området.

Alkohol, droger och läkemedel

Om du missbrukar eller är beroende av alkohol, narkotika, läkemedel eller andra droger som påverkar det centrala nervsystemet får du inte ha körkort. Exempel på den typen av preparat är: opiater, amfetamin, cannabis, hallucinogener, flyktiga lösningsmedel, narkotikaklassade läkemedel enligt Läkemedelsverkets förteckningar II, III, IV eller V samt anabola steroider. Om du har fått körkortet återkallat efter grovt rattfylleri, måste du genomgå så kallad utvidgad lämplighetsprovning, vilket innebär att du måste kunna styrka att du inte är opålitlig i nykterhetshänseende. Utlåtandet ska vara utfärdat av läkare med specialistkompetens i psykiatri eller annan specialistkompetens med god kunskap om och erfarenhet av missbruksfrågor. När du har fått körkortstillstånd måste du genomgå ytterligare minst två uppföljningsperioder under de följande 18 månaderna.

Psykiska sjukdomar och störningar

Schizofreni, bipolär (manodepressiv) sjukdom, allvarliga personlighetsstörningar och annan psykisk sjukdom eller störning kan utgöra hinder för att du ska få ha körkort. För att kunna ge klara besked om vad som gäller dig måste din sjukdomsbild bedömas med tanke på eventuella trafikrisker. Oftast krävs intyg från läkare med specialistkompetens i psykiatri.

ADHD, autismspektrumtillstånd och liknande tillstånd

Om du har en diagnos som till exempel ADHD, ADD, DAMP eller Aspergers syndrom är det i de flesta fall inga problem med att få körkortstillstånd, men det krävs att du lämnar läkarintyg som visar hur allvarligt tillståndet är. Vissa fall med till exempel svår störning av impuls kontroll eller om tillståndet är kombinerat med missbruk eller kriminalitet kan innebära att man inte bedöms lämplig att ha körkort. Medicinering av dessa tillstånd sker ibland med centralstimulerande läkemedel, till exempel amfetamin. Om behandlingen fungerar bra och sköts på det sätt som läkare ordinerat innebär detta oftast att det blir lättare att få körkort. Allvarliga så kallade kognitiva störningar av uppmärksamhet, omdöme eller minne kan innebära att du inte får ha körkort.

Psykisk utvecklingsstörning

Om du har en psykisk utvecklingsstörning krävs det att du lämnar ett läkarintyg. Om tillståndet är allvarligt innebär det att du inte kan få körkort. För lättare psykiska utvecklingsstörningar görs en bedömning från fall till fall om man kan klara trafikens krav.

Andra sjukdomar

Det finns många sjukdomar som kan ligga till grund för att du inte får ha körkort. Hjärtsjukdomar, stroke, allvarliga njursjukdomar, sjukdomar som medför yrselbesvär och nervsjukdomar kan innebära att du inte får ha körkort. Men det behöver inte vara så. Vissa sjukdomar är mer trafikfarliga än andra och här redogörs närmare för några av dem. Sömnapné, snarksjukdom, narkolepsi eller andra sjukdomar som innebär sömn- eller vakenhetsstörning kan innebära att du inte får ha körkort. Om du har någon form av demenssjukdom, till exempel Alzheimers sjukdom, innebär det att du inte får ha körkort. Om demensen bedöms som lindrig kan du emellertid få ha körkort med behörigheterna AM, A1, A2, A, B, BE eller traktorkort. Om du har andra allvarliga störningar vad gäller uppmärksamhet, omdöme och minne kan det innebära att du inte får ha körkort.

Läkarens anmälningsskyldighet

Enligt körkortslagen måste en läkare, som vid en undersökning finner att en körkortshavare av medicinska skäl är olämplig att ha körkort, anmäla detta till Transportstyrelsen. Innan läkaren gör en anmälan måste han/hon tala om för dig att en anmälan kommer att göras. Läkarens anmälningsskyldighet går här före tystnadsplikten.

Har du frågor?

Läs information på www.transportstyrelsen.se. Du kan även ta kontakt med Transportstyrelsen, telefon 0771-81 81 81.

Du ska **inte** skicka in det här bladet med din hälsodeklaration!

